

Kommunal- og regionaldepartementet
Postboks 8112

0032 OSLO

KOMM. OG REG. DEP
- 2 FEB 2006
05 13280 - 167
Ark. 661-0
Avd. KO / KD / HER

MELDING OM VEDTAK - HØRINGSUTTALELSE TIL NOU 2005:18 INNTEKTS-SYSTEMUTVALGETS INNSTILLING

Saken ble behandlet av Sande formannskap i møte den 25.01.2006, saknr. 0001/06.
Formannskapet fattet følgende vedtak:

I forhold til behandling av NOU 2005:18 slutter Sande kommune seg til høringsuttalelsen fra ØkonomiForum KS Buskerud, Telemark og Vestfold i h.h.t. de 18 punktene nevnt nedenfor.

Inntektssystemet generelt

1. Hensynet til et likeverdig tjenestetilbud og sikkerhetsnettet for en lokal skatteinnløstsvikt tillegges størst vekt ved valg av modell for inntektsutjevning.
2. Inntektsutjevningen legges om til en ren symmetrisk modell.

"Utjevningsgraden" er avhengig av forholdet mellom størrelsen på innbyggertilskuddet og skatteinntektene.

3. Vi anbefaler at man fortsetter med ordningen med å oppdatere befolkningstall både i inntekts- og utgiftsutjevningen og benytter innbyggertallet pr. 1. januar i budsjettåret.

Sammensetning av de frie inntektene

4. Innenfor rammen av de frie inntektene overføres midler fra skatteinntektene til innbyggertilskuddet slik at innbyggertilskuddet dekker minst 50 % av beregnet utgiftsbehov.
5. Subsidiært anbefaler vi at dersom Stortinget holder fast ved målsettingen om at skatteinntektene skal utgjøre om lag 50 % av kommunesektorens inntekter, baseres inntektsutjevningen på en kompensasjonsgrad og trekkprosent på minst 80 %.

VEDLEGG

05/3280 - 167

SANDE KOMMUNE
Samlet saksframstilling

Saksnr: 06/00033-004

**HØRINGSUTTAELSE TIL NOU 2005:18 INNTEKTSSYSTEMUTVALGETS
INNSTILLING**

Behandlinger:

UTVALG	MØTEDATO	UTVALGSSAKSNR.
FORMANNSKAPET	25.01.2006	FSK-0001/06

**SANDE KOMMUNE
SAKSFRAMLEGG**

Saknr.: 06/00033-001
Løpenr.: 000176/06
Arkivkode:

Saken behandles slik:

UTVALG
FORMANNSKAPET

MØTEDATO
25.01.2006

UTVALGSSAKNR
FSK-0001/06

**HØRINGSUTTALELSE TIL NOU 2005:18 INNTEKTSSYSTEMUTVALGETS
INNST.**

Saksbehandler: Anne Kristine Teigen

VEDLEGG:

Utrykte vedlegg:

- NOU 2005:18 Fordeling, forenkling, forbedring – Inntektssystemet for kommuner og fylkeskommuner.
- Høringsuttalelse til NOU 2005:18 fra ØkonomiForum (KS Buskerud, Telemark og Vestfold).

SAKSFRAMSTILLING:

Saken gjelder:

Høringsuttalelse vedr. NOU 2005:18 Fordeling, forenkling, forbedring – Inntektssystemet for kommuner og fylkeskommuner.

Fakta/saksopplysninger:

Kommunal- og regionaldepartementet har sendt NOU 2005:18 Fordeling, forenkling, forbedring – Inntektssystemet for kommuner og fylkeskommuner på bred høring til blant annet kommunene og fylkeskommunene. Kommunen mottok utredningen i november 2005.

Høringsfristen er 1. februar 2006.

For å bistå kommunene i høringsarbeidet har fylkesstyrene i KS Buskerud, Telemark og Vestfold anmodet det regionale ØkonomiForumet om å utarbeide forslag til hørings svar til inntektssystemutvalgets innstilling.

Regionalt ØkonomiForum har rådmann Peder Rekkedal, Sauherad kommune, økonomisjef Thor Fjellanger, Sandefjord kommune, rådmann Kjell Tore Finnerud, Sigdal kommune og økonomisjef Knut Torget, Vestfold fylkeskommune som medlemmer.

Kommunen mottok forumets anbefaling i slutten av desember 2005.

Forumets anbefaling er at kommunene og fylkeskommunene primært vedtar den enstemmige tilrådingen på 18 punkter, sekundært legger forslaget til høringssvar til grunn for kommunens/fylkeskommunens utarbeidelse av sitt høringssvar til utredningen.

Uttalelse fra ØkonomiForum (side 2-4 i Høringsuttalelsen, uttrykt vedlegg) :

Selv om Inntektssystemutvalget har gjennomført et stort arbeid, er det viktige fordelingsutfordringer som ikke er tilstrekkelig drøftet. Dette gjelder bl.a. hva som ligger i et likeverdig tjenestetilbud, inntektsutjevningen samt grunnlaget for kostnadsnøkkelen bl.a. valg av kriterier (levetidsindeksen m.v.). Den økonomiske fordelingseffekten til ulike kriterievalg burde vært synliggjort for alle kommunene.

Utgangspunktet for denne uttalelsen er klare politiske uttalelser om at målsettingen med inntektssystemet er å sikre kommunene utjevning av de økonomiske forutsetningene slik at innbyggerne i landet kan oppleve et likeverdig kommunalt tjenestetilbud uavhengig av hvor man bor. Inntektssystemet er m.a.o. et verktøy for tildeling og omfordeling av midler mellom kommunene for å oppnå et likeverdig tjenestetilbud. Graden av måloppnåelse er avhengig av både utgifts- og inntektsutjevningen. Inntektssystemutvalget har ingen helhetsvurdering av utgifts- og inntektsutjevningen. Utredningen hadde vært tjent med å synliggjøre omfordelings-effekter knyttet til utgiftsutjevningen og inntektsutjevningen hver for seg. Til tross for full utgiftsutjevning dekkes ikke utgiftsbehovet for en del kommuner av innbyggertilskudd og skatteinntekt etter utjevningen.

Vi mener det er en faglig oppgave å gi Stortinget er godt beslutningsunderlag for å nå den overordnede målsettingen om et likeverdig tjenestetilbud, og vi vedlegger derfor oversikt over den økonomiske omfordelingen for hver enkelt kommune av ulike nivåer på inntektsutjevningen etter en ren symmetrisk modell sammenliknet med dagens (og av utvalget anbefalte) inntektsutjevningsmodell.

Begrunnelsen for uttalelsen følger i kapitlene nedenfor.

Det anbefales at kommunene fatter følgende vedtak:

Inntektssystemet generelt

- 1. Hensynet til et likeverdig tjenestetilbud og sikkerhetsnettet for en lokal skatteinntektssvikt tillegges størst vekt ved valg av modell for inntektsutjevning.***
- 2. Inntektsutjevningen legges om til en ren symmetrisk modell.***

”Utjevningsgraden” er avhengig av forholdet mellom størrelsen på innbyggertilskuddet og skatteinntektene.

- 3. Vi anbefaler at man fortsetter med ordningen med å oppdatere befolkningstall både i inntekts- og utgiftsutjevningen og benytter innbyggertallet pr. 1. januar i budsjettåret.***

Sammensetning av de frie inntektene

- 4. Innenfor rammen av de frie inntektene overføres midler fra skatteinntektene til innbyggertilskuddet slik at innbyggertilskuddet dekker minst 50 % av beregnet utgiftsbehov.*
- 5. Subsidiært anbefaler vi at dersom Stortinget holder fast ved målsettingen om at skatteinntektene skal utgjøre om lag 50 % av kommunesektorens inntekter, baseres inntektsutjevningen på en kompensasjonsgrad og trekkprosent på minst 80 %.*

Skattegrunnlag

- 6. For å oppnå større stabilitet i skatteinntektene anbefaler vi at man vurderer om kommunenes skatteinntekter knyttet til inntekt fra personlige skattytere bør knyttes til summen av pensjonsinntekter og pensjonsgivende inntekt istedenfor til alminnelig inntekt.*

I tillegg til anbefaler vi at kommunene fortsatt mottar kommunal formuesskatt fra personlige skattytere.

- 7. Av hensyn til et likeverdig velferdstilbud bør skattegrunnlaget være jevnest mulig.*

Vi anbefaler derfor at selskapsskatten gjøres om til en ren statsskatt, og at kommunene kompenseres for dette gjennom en økning i skatt fra forskuddspliktige skattytere og/eller en økning i innbyggertilskuddet.

- 8. Dersom Stortinget holder fast ved at kommunene skal få en andel av selskapsskatten, anbefaler vi at man fortsetter med skattesimuleringsmodellen.*

Kostnadsnøkkelen

- 9. Vi anbefaler at det gjennomføres analyser der levekårsindeksen inngår som et kriterium i sosialhjelpsnøkkelen istedenfor utvalgets forslag om bruk av en opphopningsindeks bestående av skilte/separerte, arbeidsledige 16-59 år og fattige som et kriterium.*
- 10. Vi anbefaler at dagens kostnadsnøkkel for landbruk med 30 % vekt på dyrket areal, 20 % vekt på antall driftsenheter, 40 % vekt på antall landbrukseiendommer og 10 % vekt på kommunens areal videreføres.*

Overgangsordningen som system

- 11. Dagens overgangsordning for å dempe den økonomiske effekten av systemendringer, innlemminger m.v. videreføres.*

Momskompensasjonsordningen

- 12. Investeringene holdes utenfor momskompensasjonsordningen, og uttreksmodell og refusjonskrav blir kun knyttet til kommunal drift.*
- 13. Det langsiktige uttrekket i rammetilskuddet knyttet til innføring av nøytral merverdiavgift baseres på faktisk refusjonskrav knyttet til drift fra 2004 eventuelt som et gjennomsnitt av 2004 og 2005 med korreksjon for gjennomførte organisatoriske endringer som genererer merverdiavgift for kommunen.*
- 14. Uttrekket for nøytral merverdiavgift legges utenfor overgangsordningen.*

Skjønnsrammen

- 15. Gjennom en større målretting av skjønnsmidlene overføres midler fra skjønnsrammen til innbyggertilskuddet.**

Distriktpolitiske virkemidler

- 16. Økonomisk ramme på distriktpolitiske virkemidler, utpeking av virkeområder og kommunegrupper er politiske beslutninger som det er opp til Stortinget å avgjøre. Klare distriktpolitiske signaler bør følges av innsyn og oversiktighet i fordelingen av ekstramidlene. Vi anbefaler at den distriktpolitiske rammen fremkommer som en egen del av inntektssystemet slik dagens regionaltilskudd og Nord-Norge-tilskudd vises. Kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift inngår i den økonomiske rammen for distriktpolitiske tiltak.**
- 17. Ved en gjeninnføring av ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift, bør ordningen knyttes til at foretaket ligger innenfor det geografiske virkeområdet.**
- 18. For å sikre næringslivet stabile rammevilkår, må hele det området som er i avgiftssone 2 for arbeidsgiveravgiften komme inn igjen. Samtidig bør det vurderes å trekke inn i virkeområdet kommuner som åpenbart tilfredsstillende EU-kommisjonens vilkår om befolkningstetthet som er mindre enn 8 innbyggere pr. km² og har en befolkningsnedgang.**

Vi ber om at våre anbefalinger følges før man gjennomfører endringer i dagens inntektssystem.

ADMINISTRASJONENS BEMERKNINGER:

Generelt om høringsuttalelser :

Gjennom året kommer det en del hørings saker til kommunen. En del av sakene er svært omfattende dokumenter, som administrasjonen vanskelig har kapasitet til å gjennomgå og evaluere på en grundig og gjennomarbeidet måte. I denne sammenheng er Sande kommune i tillegg en liten kommune med svært begrenset påvirkning på sluttbehandlingen av høringsuttalelsene. I en del slike saker vil det derfor være naturlig for kommunen enten å slutte seg til fellesuttalelse fra en større gruppering, eller ikke uttale seg.

NOU 2005:18 :

NOU 2005:18 er svært omfattende. Det har ikke vært mulig å gjennomføre en evaluering av denne som skulle kunne gi tilfredsstillende grunnlag for en egen høringsuttalelse fra Sande kommune. ØkonomiForum i KS Buskerud, Telemark og Vestfold har imidlertid foretatt en etter vår vurdering grundig analyse, som er oppsummert i punktene 1-18 ovenfor. Administrasjonen anser det som riktig at Sande kommune slutter seg til denne.

ADMINISTRASJONENS INNSTILLING:

I forhold til behandling av NOU 2005:18 slutter Sande kommune seg til høringsuttalelsen fra ØkonomiForum KS Buskerud, Telemark og Vestfold i h.h.t. de 18 punktene nevnt ovenfor.

Sande, 13.01.2006
Tron Bamrud
rådmann

BEHANDLING/VEDTAK I FORMANNSKAPET 25.01.2006

Behandling:

Administrasjonens innstilling vedtatt 6 – 1.

Protokolltilførsel fra Freddy Vogt, FrP:

”Innledning

Sande FrP mener man bør styrke det kommunale selvstyret i kombinasjon med økt bruker-medvirkning og delegering av makt ned til lokale politiske organer. Kommunene må selv ha muligheten til å kontrollere deler av sine inntekter og utgifter, og organisere sine tilbud på den måten de mener innbyggerne har størst utbytte av. I tillegg skal grunnleggende velferdsgoder som helsetjenester, sosialtjenester og utdanning sikres befolkningen uavhengig av kommunal økonomi. Disse oppgavene skal finansieres gjennom innføring av en differensiert stykkpris. Stykkprisfinansieringen skal være et statlig ansvar, men selve tjenesten og den administrative utførelsen skal leveres lokalt.

Om kommunenes inntekter og oppgaver

Sande FrP vil at man styrker kommunenes selvstyre. Den enkelte kommune skal få bedre styring med egen økonomi ved selv å forvalte sine inntekter. Kommunene bør ikke bli pålagt oppgaver fra staten uten at finansieringen av disse er sikret. Kommunene skal også få større ansvar for økonomisk styring ved at statens økonomiske utjevning mellom kommunene reduseres og i større grad baseres på et objektivt, differensiert innbyggertilskudd.

For å sikre et likeverdig tilbud i hele landet vil Sande FrP overføre ansvaret for finansiering av skoler og institusjoner innen sosialomsorgen til staten. Finansieringen skal skje gjennom en direkte, differensiert stykkprisoverføring fra staten til den enkelte kommune eller drifts-enhet, basert på de lovfestede rettigheter den enkelte innbygger har til helse, omsorg, sosiale tjenester og undervisningstjenester. Kommunene kan selv eie eller eventuelt overlate til private å eie og drive skoler og andre institusjoner.

Kommunenes øvrige oppgaver skal finansieres gjennom inntekter fra kommunal inntektsskatt, brukerbetaling og et objektivt innbyggertilskudd fra staten. Kommunene skal selv fastsette det kommunale skattenivået. Utover primæroppgavene helse, sosiale tjenester, omsorg og undervisning ønsker Sande FrP å avvikle øremerking.

Sande FrP vil at kommunene skal legge forholdene til rette for etablering av bedrifter og arbeidsplasser. Person- og selskapsskatt er viktig i denne sammenhengen. Sande FrP mener derfor at selskapsskatten i stor grad bør tilfalle kommunene, slik at kommunene i større grad blir tjent med at bedrifter etablerer seg.

Utover helsetjenester, sosial omsorg og undervisning ønsker Sande FrP å gi kommunene frihet til i størst mulig grad å organisere og finansiere øvrige oppgaver slik de anser det mest hensiktsmessig uten statlig innblanding.

Ved å frita kommunene for ansvaret for finansiering av helse, sosial omsorg og undervisning, vil Sande FrP gjøre planlegging og tilrettelegging til et mer sentralt ansvarsområde for kommunene. Dette vil gjøre det enklere for utbyggere av boliger, næringsliv, infrastruktur, servicetiltak, parker, idrettsanlegg og annen virksomhet.

Oppsummering:

Sande Frp ønsker:

1. At kommunene i større grad skal kunne bestemme sine egne inntekter gjennom innføring av fri beskatningsrett.
2. Innføre stykkprisfinansiering, gjennom statlig finansiering av grunnleggende velferdsgoder som helse-/sosialtjenester, omsorg og utdanning.
3. Gi kommunene større økonomisk ansvar ved å redusere den statlige økonomiske utjevningen mellom kommunene og basere den på et objektivt, differensiert innbygger-tilskudd.
4. Sikre kommunalt selvstyre ved å stimulere til en rasjonell, effektiv og fremtidsrettet kommunestruktur, og ved bruk av stykkprisfinansiering.
5. Pålegge staten å finansiere oppgaver som den pålegger kommunene å utføre. Der det ikke er samsvar mellom statlig finansiering og pålagte oppgaver, er kommunenes prioriteringer etter kommuneloven overordnet statlige pålegg.”

Vedtak:

I forhold til behandling av NOU 2005:18 slutter Sande kommune seg til høringsuttalelsen fra ØkonomiForum KS Buskerud, Telemark og Vestfold i h.h.t. de 18 punktene nevnt ovenfor.

Rett utskrift:

Randi Winje

Skattegrunnlag

6. *For å oppnå større stabilitet i skatteinntektene anbefaler vi at man vurderer om kommunenes skatteinntekter knyttet til inntekt fra personlige skattytere bør knyttes til summen av pensjonsinntekter og pensjonsgivende inntekt istedenfor til alminnelig inntekt.*

I tillegg til anbefaler vi at kommunene fortsatt mottar kommunal formuesskatt fra personlige skattytere.

7. *Av hensyn til et likeverdig velferdstilbud bør skattegrunnlaget være jevnest mulig.*

Vi anbefaler derfor at selskapsskatten gjøres om til en ren statskatt, og at kommunene kompenseres for dette gjennom en økning i skatt fra forskuddspliktige skattytere og/eller en økning i innbyggertilskuddet.

8. *Dersom Stortinget holder fast ved at kommunene skal få en andel av selskapsskatten, anbefaler vi at man fortsetter med skattesimuleringsmodellen.*

Kostnadsnøkkelen

9. *Vi anbefaler at det gjennomføres analyser der levekårsindeksen inngår som et kriterium i sosialhjelpsnøkkelen istedenfor utvalgets forslag om bruk av en opphopningsindeks bestående av skilte/separerte, arbeidsledige 16-59 år og fattige som et kriterium.*
10. *Vi anbefaler at dagens kostnadsnøkkel for landbruk med 30 % vekt på dyrket areal, 20 % vekt på antall driftsenheter, 40 % vekt på antall landbrukseiendommer og 10 % vekt på kommunens areal videreføres.*

Overgangsordningen som system

11. *Dagens overgangsordning for å dempe den økonomiske effekten av systemendringer, innlemminger m.v. videreføres.*

Momskompensasjonsordningen

12. *Investeringene holdes utenfor momskompensasjonsordningen, og uttrekksmodell og refusjonskrav blir kun knyttet til kommunal drift.*
13. *Det langsiktige uttrekket i rammetilskuddet knyttet til innføring av nøytral merverdiavgift baseres på faktisk refusjonskrav knyttet til drift fra 2004 eventuelt som et gjennomsnitt av 2004 og 2005 med korreksjon for gjennomførte organisatoriske endringer som genererer merverdiavgift for kommunen.*
14. *Uttrekket for nøytral merverdiavgift legges utenfor overgangsordningen.*

Skjønnsrammen

15. *Gjennom en større målretting av skjønnsmidlene overføres midler fra skjønnsrammen til innbyggertilskuddet.*

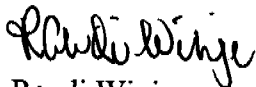
Distriktpolitiske virkemidler

16. Økonomisk ramme på distriktpolitiske virkemidler, utpeking av virkeområder og kommunegrupper er politiske beslutninger som det er opp til Stortinget å avgjøre. Klare distriktpolitiske signaler bør følges av innsyn og oversiktighet i fordelingen av ekstramidlene. Vi anbefaler at den distriktpolitiske rammen fremkommer som en egen del av inntektssystemet slik dagens regionaltilskudd og Nord-Norge-tilskudd vises. Kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift inngår i den økonomiske rammen for distriktpolitiske tiltak.
17. Ved en gjeninnføring av ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift, bør ordningen knyttes til at foretaket ligger innenfor det geografiske virkeområdet.
18. For å sikre næringslivet stabile rammevilkår, må hele det området som er i avgiftssone 2 for arbeidsgiveravgiften komme inn igjen. Samtidig bør det vurderes å trekke inn i virkeområdet kommuner som åpenbart tilfredsstiller EU-kommisjonens vilkår om befolkningstetthet som er mindre enn 8 innbyggere pr. km² og har en befolkningsnedgang.

Vi ber om at våre anbefalinger følges før man gjennomfører endringer i dagens inntektssystem.

Kopi av samlet saksframstilling av sak FSK-0001/06 vedlegges.

Med hilsen

Randi Winje
førstesekretær